



LUDMILLA LACUEVA CANUT
Espectora

EL GONG

Pioners: Hostal Valira (I)

La construcció de l'Hostal Valira, inaugurat el 1933, va anar a càrrec de Celestí Gusí, monjo del Monestir de Montserrat. Els frares benedictins de Montserrat no van portar mai l'hotel i des del primer moment van arrendar-lo. La família Bescompte va ser la primera arrendatària i el periòdic el *Cadé*, l'octubre del 1933, en la seva secció *Notes d'Andorra* es fa ressò de la seva inauguració: "El diumenge dia 24 del mes passat va efectuar-se la inauguració oficial del nou esplèndid edifici construït pels Rnds. Pares Benedictins de Montserrat i destinat a Hotel, el qual està dotat de tot el confort modern i d'un servei esmerat. El nom amb el que tot acert ha sigut batejat dit establiment, és el de 'Hostal Valira'. El Rnd Pare Reynald, Sr. Bescompte i esposa, tingueren la gentilesa d'invitar als Srs. Consellers i membres del Comú d'Escaldes."

"També assistiren a l'esmentada inauguració el Rnd Guillem Adellach, beneficiat de la Parròquia d'Escaldes, empleats de Fhasa i Firmes, l'eminent pintor català Sr. Mir i tots els dirigents i operaris que amb el seu treball han contribuït a la construcció de l'esmentat edifici. Després de la solemne benedicció fou servit a tots els invitats un esplèndid i suculent dinar."

"Felicitem als Rnds. Pares Benedictins de Montserrat i família Bescompte per l'esforç realitzat en pro del bon nom d'Andorra i del seu turisme, desitjant-los-hi tota mena de prosperitat en el desentrellament de la nova indústria".

El 1940, Josep Adserà Casals i la seva esposa, Maria Cubells Poca, van començar a portar l'hostal. En Josep s'encarregava de les compres i tot allò que corresponia a gestió administrativa, i la seva esposa supervisava la cuina, menjador i el treball de les dones de neteja. El matrimoni tenia dos fills, na Maria, que els ajudava en totes les tasques, i en Josep, que era més jovenet i estudiava a la Seu.

Era una època molt difícil, només obrien a l'estiu, i tenien moltes dificultats per trobar cuiners o cambriers, contràriament a les noies de la neteja que venien de la Seu d'Urgell o de les comarques veïnes. Per sort, en Joaquim Miralles, el xef de l'Hotel Ritz de Barcelona, era parent de la Maria, i sempre els n'enviava algun.

El simpàtic i afectuós Tonet Albós, de Cal Palau, tenia vuit anys la primera vegada que va arribar a l'hostal, el 1942, on va treballar de grum cinc estius seguits. L'horari era de les 9 del matí a les 9 del vespre durant els tres mesos d'estiu i duia un uniforme caqui amb un barret amb borla. El primer any va guanyar 3.000 pessetes en propines, el sou dels treballadors de Fhasa era d'unes 25 pessetes per dia.

Dels clients que s'hostatjaven a l'hostal, recorda especialment Pau Casals, que venia a Andorra per trobar-se amb la seva família i tenia una neboda de la mateixa edat que en Tonet. Quan el mestre arribava a l'hostal, feia una abraçada a la neboda i també a ell, a més de regalar-li bombons i galetes.